

Oplæg om kvalitet og sikkerhedsniveau på Dansk Bjergklubs uddannelse til (klub)klatreinstruktør

Denne side er lavet for at hæve niveauet i debatten om sikkerhed ved klatring og ved klatreaktiviteter

Siden 1993 har Dansk Vejlederkreds gjort et stort arbejde for at gøre opmærksom på de mange og tilsyneladende øgende problemer med (især) unge mænd, der har for travlt med at lege "klatreinstruktører" og de deraf følgende konsekvenser for sikkerheden.

Vi har bl.a. været med til at udgive en rapport (ISBN 87-90430-01-8), der synliggjorde nogle af problemerne med hurtige og lemfældige uddannelser, der gav kursisterne det indtryk, at de efter uddannelsen ville være i stand til på forsvarlig vis at arrangere klatreaktiviteter (toprebsklatring og abseil (rapelling)) for andre.

De senere par år har der været en række alvorlige uheld, heraf flere med dødelig udgang, i forbindelse med klatring og klatreaktiviteter, og det er vor vurdering, at flere af uheldene kunne være undgået, hvis myndigheder, arrangører og deltagere m.fl. havde stillet krav om bestået prøveafleggelse til den ansvarlige kursusafholder.

For at afhjælpe dette problem besluttede vi allerede i midten af 1990'erne at bakke op om KAL[®] (Klatre-Aktivitets-Leder[®]) -normerne og beviserne, som vi både den gang og i dag anser for at være det bedste og mest professionelle bud på en autorisation indenfor klatreaktiviteter.

Der opstod dermed en standard og et uddannelsesstilbud, knyttet til en autorisation, som blev udstedt efter bestået prøve.

Siden da har KAL[®]-beviserne og de tilhørende prøver opnået stor udbredelse, og de har i dag dannet standard for professionelle klatre-aktivitets-ledere samt på en række uddannelses- og undervisningsinstitutioner, ligesom de anbefales af Dansk Vejlederkreds, brancheforeningen for professionelle vejledere i natur- og friluftsliv.

Mere end 300 personer har i dag været oppe til KAL[®]-prøverne, der afholdes 6-8 gange om året.

Siden indførte Dansk Bjergklub en instruktøruddannelse for deres klubinstruktører.

Uddannelsen er rettet imod intern uddannelse af nye medlemmer, så disse kan komme i gang med at klatre på klipper.

Denne uddannelse er senere blevet godkendt af UIAA (Union Internationales des Associations Alpinisme).

Spørgsmålet er imidlertid, om denne klubinstruktøruddannelse er egnet for de efterhånden mange selvstændige eller ansatte arrangører af klatreaktiviteter uden for klubben, som har behov for en professionel autorisation.

For det første er klubinstruktøruddannelsen rettet imod bjergklubbens begynderkurser,

især for nye medlemmer, så disse kan komme i gang med at klatre selv.

For det andet har en del arrangører af klatreaktiviteter vanskeligt ved at se nogen grund til eller fordel ved at melde sig ind i Dansk Bjergklub.

For det tredje er det ikke nødvendigvis indeholdt i en klubinstruktøruddannelse,

at man lærer hvilke krav, der er relevante for professionelt at kunne arrangere klatreaktiviteter for andre.

Visse personer har gennem flere år forholdt sig kritisk til de privat organiserede Klatre-Aktivitets-Leder[®] -uddannelser (KAL[®]) uden, at de dog har haft noget kendskab til det reelle indhold i disse.

Debatten har således ofte været præget af løgne, bagvaskelse, misundelse og derfor selvfølgelig også af stor usaglighed. Det har dog også været kendetegnende, at de, der har gennemgået KAL[®]-uddannelsen og dermed har haft reelt kendskab til indholdet, groft set alle har haft ros til denne og til det høje faglige niveau på uddannelsen, og dermed også i autorisationen.

Spørgsmålet er så, om klubinstruktøruddannelsen er god nok og især, om den rækker til professionelt arbejde?

I debatten har der blandt andet været en tilbøjelighed til at forsøge at blande KAL[®]-autorisationen sammen med den interne klubinstruktøruddannelse og uden hold i virkeligheden påstå, at KAL[®]-uddannelsen skulle være en "konkurrent" og dermed en slags instruktøruddannelse, hvilket imidlertid er helt uden hold i virkeligheden.

Denne "misundelse" og bevidste fejlinformation har sandsynligvis bl.a. baggrund i, at man de senere par år har kunnet se flere og flere af disse instruktører begynde som selvstændige kursusudbydere.

Visse af disse kursusudbydere har så forsøgt at bruge klubinstruktøruddannelsen som legitimation for at udbyde og gennemføre klatreaktiviteter i privat regi samtidigt med, at de har forsøgt at nedgøre den professionelle KAL[®]-autorisation.

Vi har hele tiden ment, at dette næppe kunne have hold i klubinstruktøruddannelsens reelle indhold, men vi har dog samtidigt syntes, at det var bedre end, at folk slet ikke havde nogen godkendelse.

Adskillige oplevelser det seneste par år har imidlertid gjort, at vi er blevet mere skeptiske over det forsvarlige i automatisk at antage, at klubinstruktøruddannelsen også skulle kvalificere til at kunne gennemføre klatreaktiviteter professionelt.

Nedenstående eksempel er kun et af mange, men det er velegnet til at illustrere problemet, både fordi den aktuelle arrangør fordømmer KAL[®]-autorisationen, uden overhovedet at kende til indholdet i denne, og ikke mindst, fordi eksemplet er så veldokumenteret.

Når dertil lægges, at den aktuelle arrangør både hævder at være formand for uddannelsesudvalget i bjergklubben og samtidigt reklamerer med, at han uddanner klatreinstruktører i privat regi, så forekommer situationen helt uholdbar!

Uanset giver nærværende materiale mulighed for at danne sig et indtryk af det faglige niveau hos UIAA-godkendte klubinstruktører.

Nedenfor får du mulighed for at se og tage stilling til 3 eksempler på sikringsarbejde udført af en person, godkendt som instruktør i Dansk Bjergklub. Alle 3 eksempler er fra samme dag og udført af samme person.

Du kan læse mere om bjergklubbens klubinstruktøruddannelse på www.danskbjergklub.dk

Du kan også kontakte Dansk Bjergklub på: dbpresid@post11.tele.dk

Du kan læse mere om den professionelle KAL[®]-autorisation og iøvrigt se selve selve normerne på www.klatrecenter.dk

Her kan du også downloade materialet. Kontakt Klatre-Centeret på tlf: (+45) 56-95 12 21 og mail: post@klatrecenter.dk

Venlig hilsen

Dansk Vejlederkreds

**Se eksempler på sikkerhedsniveauet
hos en klatreinstruktør,
godkendt af Dansk Bjergklub og UIAA.
Prøv at vurdere, om du finder sikkerheden tilfredsstillende:**

Eksempel; Hammeren, Bornholm, 8. juni 2000.

Observeret praksis:

Nedenfor viste 3 eksempler på topreb, anvendt på en skoleklasse, kunne observeres. Den ansvarlige lod skoleklassen klatre „sikret“ i reb, der løb igennem de viste topsikringer. Se nederst. Vidner: Poul Brix og Christian Almer.

Yderligere:

I reklamemateriale, opsat ved turiststien, kunne man bl.a. læse, at
"Klatreskolen på Bornholm (v. Jacob Rømer Barfod) afholder kursus." Og desuden:
"Aktiviteterne De ser her i området, er en skoleklasse, der gennemfører et introduktionskursus i klatring og rapelling".
Pris iflg. reklamematerialet; kr. 5.550,-.
Derudover fremgik det af de fremlagte og opsatte materialer, at "Klatreskolen på Bornholm er det eneste klatrecenter på Bornholm, der udelukkende anvender UIAA-godkendte instruktører."
Videre fremgik det, at alle kurser gennemføres "...af internationalt godkendte UIAA klatreinstruktører, der ved en omfattende såvel teoretisk som praktisk eksamination har bevist deres sikkerhedsmæssige og pædagogiske viden og færdigheder i forbindelse med instruktion i klatring og rapelling."

Bemærkninger:

Selv ud fra et overfladisk kendskab til internationale standarder for sikkerhed ved klatring (f.eks. Single-Pitch-Supervisors Award, MIA (Mountain Instructors Award) og UIAGM) eller nationale standarder (f.eks. KAL® (Klatre-Aktivitets-Leder®)-beviset) forekommer de viste eksempler sikkerhedsmæssigt særdeles problematiske.
(F.eks. at hænge skolebørn op i reb, sikret i en løs sten på ca. 2-3 kg?)
Dermed sættes der desværre væsentlige sikkerhedsmæssige spørgsmål ved Dansk Bjergklubs instruktøruddannelse og ved den nævnte UIAA-godkendelse.

Det bør nævnes, at instruktøruddannelsen i Dansk Bjergklub er en intern klubinstruktøruddannelse og, at UIAA i den sammenhæng blot er en sammenslutning af (amatør)klubber.
Uddannelsen er derfor ikke nødvendigvis rettet mod professionelt arbejde med klatreaktiviteter.
Hvis det viste eksempel er repræsentativt, så kunne det indikere, at instruktørstandarden simpelt hen ikke er god nok til professionelt arbejde med klatreaktiviteter.
Den baggrund kunne det se ud til, at uddannelsen til Autoriseret Klatre-Aktivitets-Leder® på i hvert fald visse punkter er mere krævende og professionelt målrettet end klatreinstruktøruddannelsen fra Dansk Bjergklub, godkendt af UIAA.

Der har desværre også tidligere været problemer med klatreinstruktører fra Dansk Bjergklub.
Daværende kursuskoordinator og instruktør i Dansk Bjergklub, Peter Harremoës, opsatte f.eks. for et par år siden et topreb på Bornholm, da Hanne Lauritsen skulle fires ned i dette, faldt hele toprebet med alle sikringer og Hanne ned.
Uheldet er senere beskrevet af Hanne i Dansk Bjergklubs blad.
Også her var sikkerhedsproblemerne og uheldet relateret til bristende sikringsrutiner ved opsætning af topreb.
Noget kunne tyde på, at både bjergklubbens klubinstruktøruddannelse og visse af instruktørernes erfaringer og kundskaber ikke rækker til forsvarligt (professionelt) arbejde med toprebsklatring.

Vore bemærkninger:

Blandt erfarne klatrere bør der ikke være tvivl om, at de viste eksempler indeholder en række meget alvorlige og uacceptable risici, som ikke kan undgå at sætte sikkerhedsniveauet, både hos den konkrete kursusafholder, på Dansk Bjergklubs uddannelser og for så vidt også hos UIAA til debat.
Der er således flere grunde til at stille spørgsmål ved, om Dansk Bjergklub har for travlt med at "uddanne" en masse "godkendte instruktører"?

Autoriserede Klatre-Aktivitets-Ledere® (KAL®) lader i hvert fald til at arbejde på et væsentligt højere sikkerhedsniveau, end man tilsyneladende anvender hos instruktører, godkendt af Dansk Bjergklub og UIAA.

En sikkerhedsstandard, som den viste, ville efter vor vurdering næppe kunne føre til en KAL®-autorisation.

Tænk selv. Hvad synes du?

Den beskrevne situation var et tilbud til en skoleklasse, og arrangørerne hævdede at være UIAA-godkendte instruktører.
Ville du turde lade dine børn klatre, sikret i de viste topreb?
Er sikkerheden tilfredsstillende?

DAN DIT EGET INDTRYK.

Det viste eksempel kan give anledning til en række spørgsmål.
Nederst på denne side lægger vi op til debat ved at stille nogle af disse spørgsmål.
Du kan også deltage i debatten, både ved at maile til os på på:
vejlederkreds@spray.no
Du kan også gå ind på vor website:
dvd.naturakademi.com
Tilsvarende, er du velkommen til at gå ind og deltage på debatforummet om sikkerhed ved klatring:
<http://pluto.beseen.com/boardroom/w/48758/>

God fornøjelse

Dansk Vejlederkreds

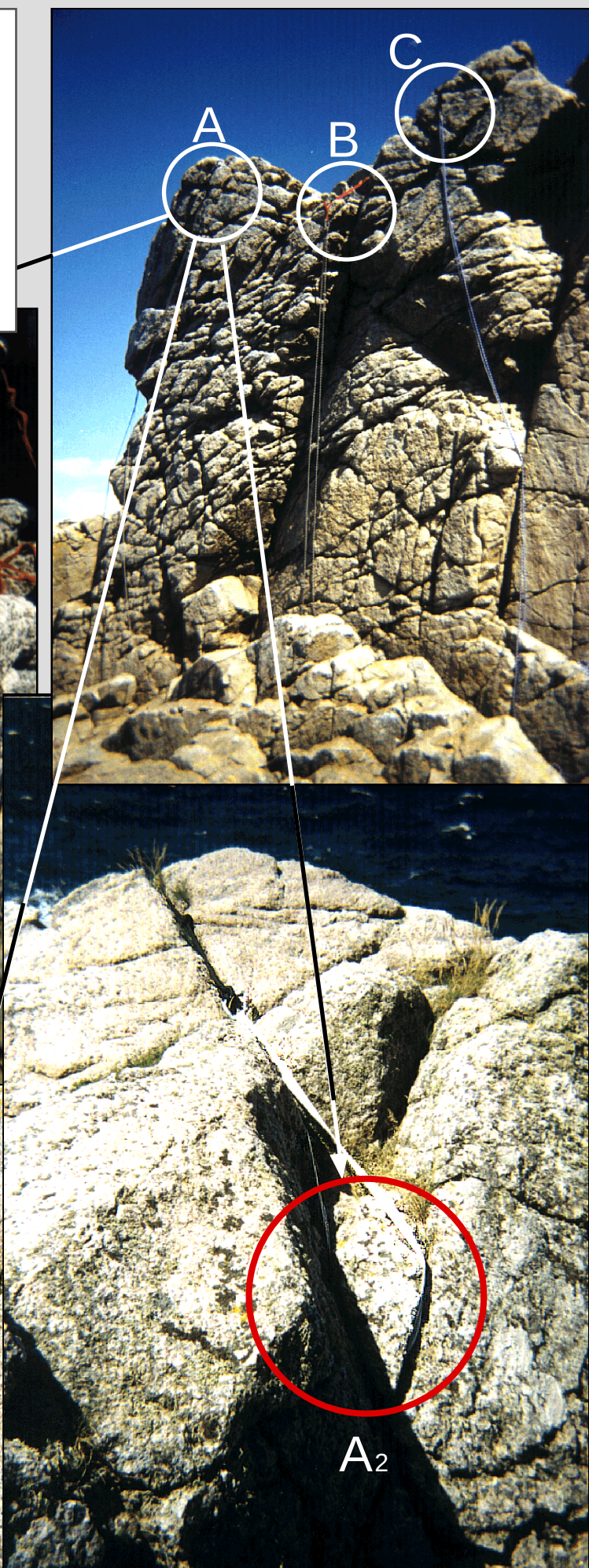
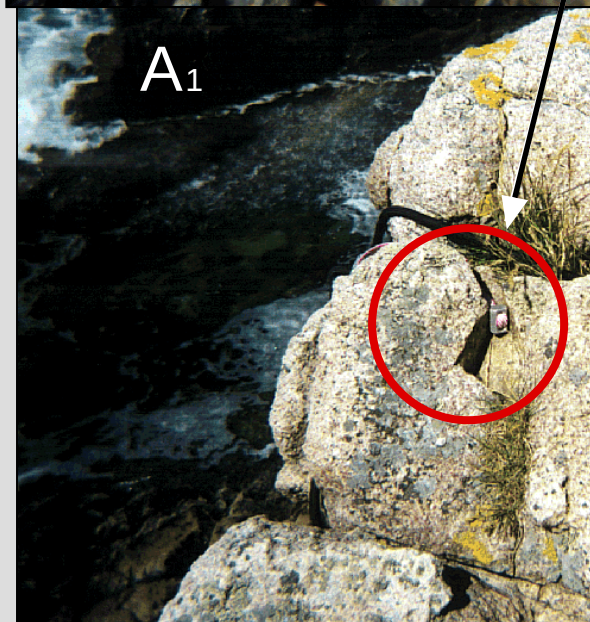
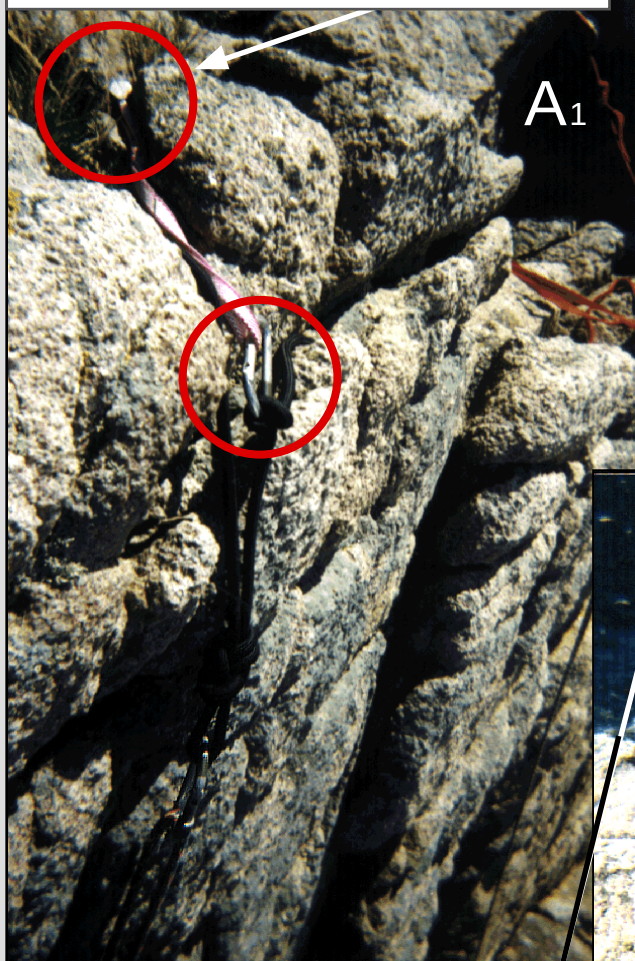
A.

Systemet „hænger” i 2 sikringer (A₁ og A₂), der er samlet med én enkelt 8-talsløkke i én låsekarabin.

A₁: En hex, der ligger helt løst i et hul med en sammensnævring i klippen. (grunder). Den sidder ikke fast, og den sidder ikke som en hex er beregnet til at sidde (til klemvridning).

Reb ibundet med dobbelt halvstik i ikke-låsekarabin uden stopknode.

A₂: En slynge rundt om meget løs sten på ca. 2-3 kilo. (Kan let løftes med én finger).

B.

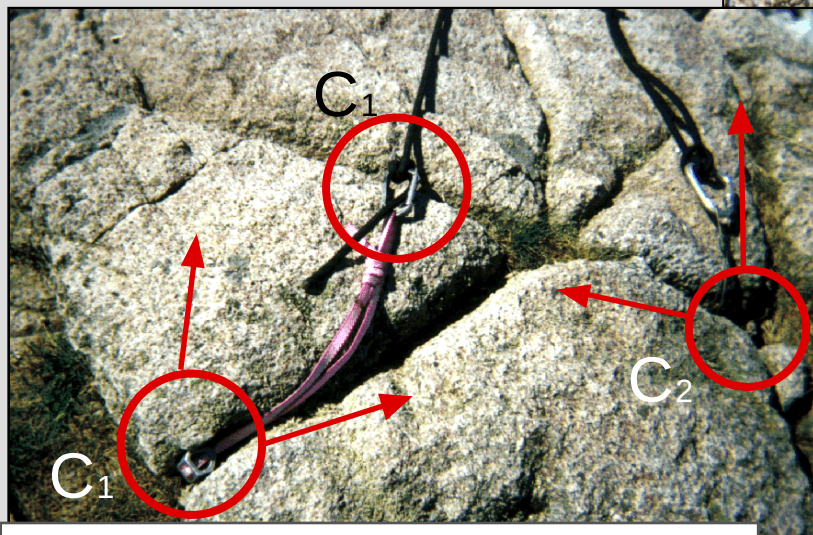
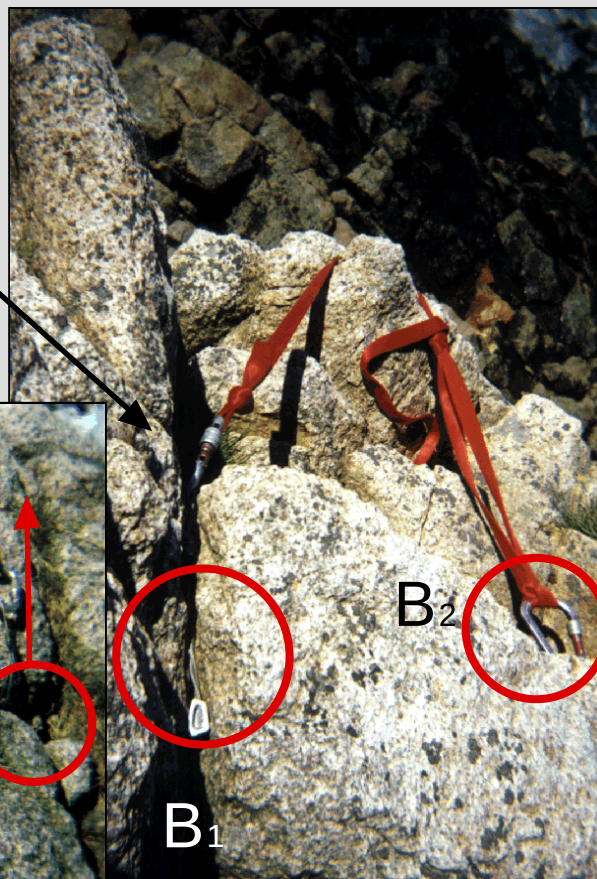
Systemet „hænger” i 2 sikringer (B1 og B2), der er samlet via fladbåndstape (ikke tubular) i én låsekarabin.

Fladbåndstapen er bundet til karabinen med en 8-talsløkke

B1: En løs kile, der „grunder”.

Stålwirens kamfiles og klemmes i ridset.

B2: En kile med en karabin, hvori fladbånds (ikke tubular)-tape er ibundet med en dobbelt fiskerknude.

C.

Systemet „hænger” i 2 sikringer (C1 og C2), der er samlet med én enkelt 8-talsløkke i én låsekarabin.

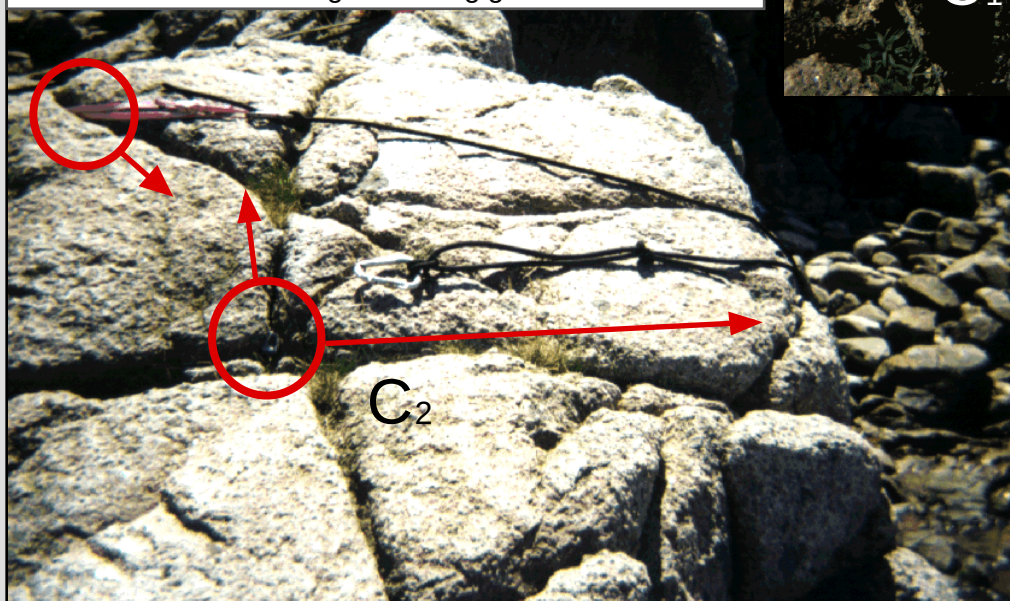
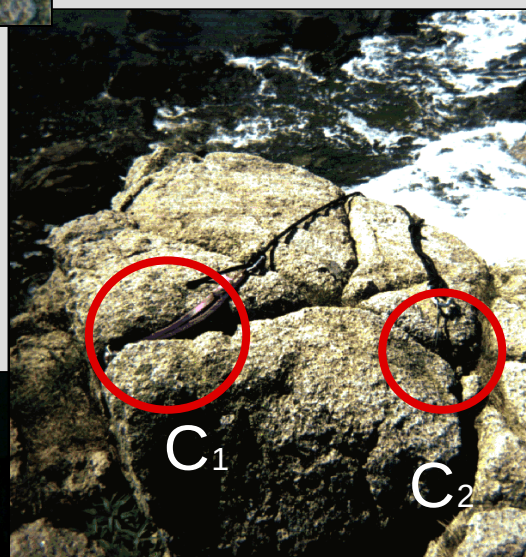
C1: En hex, der sidder i et rids, der vender tilnærmelsesvist vinkelret med trækretningen. Hexen sidder ikke som en hex er beregnet til at sidde (klemvridning).

Rebet ibundet med dobbelt halvstik i ikke-låsekarabin.

Ingen stopknude.

C2: En kile, der sidder i et rids, er vendt helt vinkelret med trækretningen. Samtidigt åbner ridset ud til den ene side, så kilen ved et lille træk i den retning vil falde ud.

Desuden er de 2 sikringer afhængige af hinanden.

Diskussion:

Specifikt:

- Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører, når det gælder sammenbinding af fladbånds (ikke tubular)-tape?
- Accepterer man f.eks. at benytte dobbelt fiskerknude? (Ex. B).

- Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører, når det gælder evnen til at sætte kiler på en måde, så disse ikke "grunder" ("Bunden" af kilen støtter på klippen, så kilen ikke kan sætte sig i klippen i tilfælde af et styrt eller et træk)? (Ex. B).

Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører, når det gælder evnen til at sætte kiler på en måde, så stålwiren ikke skamfiles af klippen? (Ex. B).

- Hvilke krav finder dansk Bjergklub det rimeligt at stille til deres instruktører, når det gælder evnen til at sætte hex'er?
- Accepterer man f.eks., at hex'erne lægges som store kiler og dermed, at de ikke klemmer ved træk? (Ex. A og C).
- Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører med hensyn til evnen til at vurdere, hvornår 2 sikringer ophører med at være selvstændige, uafhængige sikringer og overgår til at være sikringer, der er afhængige af hinanden.
- Accepterer man f.eks., at de 2 (eneste) sikringer, der er sat til at holde et indirekte toprebssystem til en gruppe nybegyndere, begge vender groft set direkte imod hinanden og samtidigt, at de vender vinkelret med trækretningen (ud over kanten af klippen) uden, at de dog af den grund er spændt op imod hinanden? (Ex. C)
- Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører med hensyn til antallet af sikringer, hvis der skal etableres indirekte toprebssystemer på klipper til for en gruppe af nybegyndere?
- Accepterer man f.eks. 2 sikringer, som tilfældet er i samtlige de dokumenterede tilfælde?
- Accepterer man i så fald også, at én eller begge disse sidder med overhængende risiko for at springe/falde ud af klippen, som tilfældet er i i hvert fald 2 af de dokumenterede tilfælde? (Ex A og C).

- Hvilke krav stiller Dansk Bjergklub til sine instruktører mht. evnen til at vurdere beskaffenhed og soliditet af den klippe, som sikringerne sættes i?

- Accepterer man f.eks., at den ene af kun 2 sikringer, der skal holde et indirekte toprebssystem til en gruppe nybegyndere, er sikret i en helt løs sten på max. 2 kg?

I det aktuelle eksempel var stenen helt uforbundet med den omgivne klippe, og den kunne flyttes helt med blot én finger.

Uden, at vi er klar over hvorfor, er stenen da også væk/faldet ned i dag! (Ex. A).

Generelt:

- Er de viste eksempler repræsentative for sikkerhedsstandarden hos Dansk Bjergklubs instruktører?
- Er Dansk Bjergklub i givet fald tilfredse med dette niveau?
- Stilles der færre og mindre krav til UIAA-godkendte instruktører end til Autoriserede Klatre-Aktivitets-Ledere[©]?
- Kvalificerer Dansk Bjergklubs instruktøruddannelse overhovedet til professionelt arbejde med at arrangere klatreaktiviteter (toprebsklatring og abseil), eller kræver det en højere sikkerhedsmæssig standard?
- Er Dansk Bjergklub tjent med, at klubbens "instruktører" med den viste sikkerhedsstandard er med til at uddanne nye "instruktører"?
- Har den pågældende "instruktør" overhovedet selv været oppe til en prøve?
- Hvem godkendte ham i givet fald?
- På hvilket grundlag?
- Ved UIAA. hvad der foregår i deres navn, og vil de dermed stå inde for sikkerheden i de viste eksempler?
- Den pågældende arrangør bruger jo på alle mulige måder UIAA som legitimation for de pågældende aktiviteter, både overordnet og konkret i situationen.
- Hvad skal vi som professionelle stille op overfor offentligheden, der jo kunne fristes til at tro, at "internationalt" "UIAA godkendte" "klatreinstruktører" fra Dansk Bjergklub er en garanti for et rimeligt sikkerhedsniveau ved klatring?
- Skal vi helt undsige uddannelsen?
- Eller skal vi forsøge at få hævet standarden gennem et samarbejde?
- Hvordan får man Dansk Bjergklub til at indgå i en konstruktiv dialog, der kan sikre en højere sikkerhedsstandard, både på deres instruktøruddannelse og generelt i forhold til de mange arrangører af klatreaktiviteter?

Dansk Vejlederkreds

Dokumentation

De 2 "ansvarlige" instruktører

Jakob Rømer Barfod forklarer

Vidneudsagn:

**"Beskrivelse af episode oplevet
8. juni 2000 på klipperne på
Hammerknuden på Bornholm:"**

"Jeg befinder mig på Hammerknuden, sammen med Christian Almer da vi er der at Klatreskolen har sat 3 ruter med indirekte topreb op på introklipperne.

Vi observerer at der er en skoleklasse der klatrer på ruterne under opsyn af Klatreskolens instruktører.

Da vi går fra området går vi forbi topsikringerne og ser at alle 3 ruter hver især sidder i 2 sikringer - der i ét tilfælde består af en løs sten (3-5kg) samt en hex der er placeret som en kile (bortset fra at den ligger løst og grunder). Flere af de andre topsikringer sidder også uhensigtsmæssig. Bl.a. vinkelret på trækretning og skamfiling af wirer.

På stien hænger der reklamer for Klatreskolen hvor de bl.a. skriver at de er det eneste klatrecenter på Bornholm der benytter UIAA godkendte instruktører.

Inden vi gik fra området tog Christian Almer en række billeder af de 3 opsatte ruter, disse billeder kan bl.a. ses på nærværende side.

Skulle der være spørgsmål angående dette kan disse rettes til Klatrecenteret eller til nedenstående.

Venligst

*Poul Brix
E-mail: aquaterre@teliamail.dk*